

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale for leie av personbiler, varebiler og minibusser. Klagenemnda kom til at innklagede hadde brutt regelverket ved ikke å rette en åpenbar feil i klagers tilbud når det gjaldt utfyllingen av ulike priskategorier i prisskjemaet. Klagenemnda knyttet også kommentarer til innklagedes håndtering av uklarheter i valgte leverandørs tilbud, uten at det ble konstatert et brudd i denne forbindelse. Klagers øvrige anførsler førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 19. august 2013 i sak 2011/318

Klager: Hertz – First Rent a Car Norway AS

Innklaget: Fylkeskommunene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark

Klagenemndas medlemmer: Tone Kleven, Georg Fredrik Rieber-Mohn og Andreas Wahl

Saken gjelder: Prisevueringsmodell, Tildelingsevaluering, Annet

Bakgrunn:

- (1) Finnmark fylkeskommune, på vegne av fylkeskommunene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, alle med tilsluttede virksomheter og samarbeidende kommuner, (heretter kalt innklagede) kunngjorde 19. september 2011 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale med én leverandør på korttidsleie av personbiler, varebiler og minibusser. Anskaffelsens verdi er i konkurransegrunnlaget punkt 1.3 estimert ut fra foregående års kontraktsverdi som var kroner 6 700 000,-. Rammeavtalens varighet var 2 år med mulighet for 1+1 års prolongering. Tilbudsfrist var angitt til 21. oktober 2011.
- (2) Kontraktstildelingen skulle skje til det økonomisk mest fordelaktige tilbudet ut fra følgende tildelingskriterier: "Pris" (60 %), "Miljø" (20 %) og "Service, tilgjengelighet og leveringstid" (20 %). Tilbudene skulle vurderes på bakgrunn av utfylling av konkurransegrunnlagets vedlegg A og B (pris). I vedlegg C var det inntatt "Evalueringmetoder og forklaringer":

"C.2.1 Tildelingskriteriet pris evalueres slik

Pris består av 3 underkategorier som beregnes ut fra vedlegg B, prisskjema. Derfor er det svært viktig at dette regnearket fylles ut korrekt.

Ark	Beskrivelse	Vekting
1	Leie av ordinære biler i Norge	60%

2	<i>Gebyrer og tilleggstjenester</i>	20%
3	<i>Leie av el- og hybridbiler i Norge</i>	20%

For å slippe skjønnsmessige vurderinger er det bygd opp et prisskjema som omdanner priser til forholdstall."

- (3) Prisskjemaet var gitt i form av et regneark. Innklagede hadde her angitt beskrivelser av ulike typer biler innklagede ønsket tilbud på innenfor ulike bilgrupper (angitt ved ACRISS-kategorisering), antall leieforhold pr. bilgruppe i 2010 samt snittlengde på leieforholdene pr bilgruppe. Det var også angitt hvilken vekt prisene for bilene innen de ulike bilgruppene ville tillegges i evalueringen. Av bilgrupper med betydning for saken nevnes E (Economy), C (Compact) og S (Standard).
- (4) Tilbyderne skulle fylle ut hvilke biler som ble tilbudt innen de enkelte bilgruppene, og tilby priser i 6 ulike kategorier etter varigheten på leieforholdene:

"Vektingen vil være som følger:

(...)

<i>Antall dager</i>	<i>Vekting i forhold til gjennomsnitt leielengde</i>
<i>1-3 dager</i>	<i>45 %</i>
<i>4-7 dager</i>	<i>30 %</i>
<i>8 + dager</i>	<i>10 %</i>
<i>14 + dager</i>	<i>5 %</i>
<i>Weekend</i>	<i>5 %</i>
<i>Månedisleie</i>	<i>5 %"</i>

- (5) Evalueringen av tildelingskriteriet "*Miljø*" skulle baseres på tilbydernes utfylling av tabeller som gjaldt "*Utslipp*" og "*Tilgjengelighet på hybrid og el-biler*". Nærmere opplysninger om evalueringen var inntatt i vedlegg C "*Evalueringsmetoder og forklaringer*", punkt 2.2. Her fremkom det at utslipp ville telle 70 %, og baseres på andelen biler som oppfylte miljøklasse 1 samt andelen biler innen gruppe E, C og S som oppfylte miljøklasse 2. Tilgjengeligheten av hybrid og el-biler skulle telle 30 %.
- (6) I tabell A.3, som gjaldt "*Utslipp*" var det inntatt informasjon om kravene i miljøklassene 1 og 2. Tilbyderne skulle fylle ut antall kjøretøy innenfor ulike bilgrupper som oppfylte disse kravene, samt totalt antall kjøretøy i de samme gruppene. Utover utfylling av

tabellen var det opplyst at: *"På forespørsel må Tilbyder kunne levere datablad, tester eller sertifikater som bekrefter opplysningene"*. Miljøklasse 2 var i tabellen definert som:

"Kjøretøy som har et oppgitt CO₂-utslipp på 120 g/km eller lavere, eventuelt et energiforbruk tilsvarende 46 kWh/100 km eller lavere, og som tilfredsstiller Euro 5 kravene til utslipp av lokalt forurensende avgasser fra kjøretøy."

- (7) Under tildelingskriteriet *"Tilgjengelighet, service og oppfølging"* skulle tilgjengelighet evalueres på bakgrunn av en tabell (A.5) inntatt i A.3.3.1. Tilbyderne skulle her fylle ut hvilke utleiesteder de hadde, og antall kjøretøy innenfor tre bilgrupper tilbudt ved disse stedene.
- (8) Innklagede avholdt en tilbudskonferanse 4. oktober 2011, der alle tilbyderne var representert. I referatet fra tilbudskonferansen fremgår det under punktet *"Prisskjema"* at: *"Vi skal ha oppgitt pris per dag eks. mva"*.
- (9) Innen tilbudsfristen mottok innklagede fire tilbud, herunder fra Europcar EC Rent a Car Norway AS (heretter kalt valgte leverandør) og First – Rent a Car Norway AS på vegne av Hertz Bilutleie (heretter kalt klager). En av tilbyderne ble avvist som følge av vesentlige forbehold.
- (10) Klager har fremlagt prisskjemaet som klager utfylte og la ved tilbudet, jf. premiss (3) og (4). De angitte prisene innenfor de ulike varighetskategoriene var fylt ut med pris pr. døgn på de fire første kategoriene, og med en fastpris pr. weekend og pr. måned. I de øvrige tilbudene er prisene innenfor hver kategori sladdet.
- (11) Når det gjaldt tildelingskriteriet *"Miljø"* og underkriteriet *"Utslipp"*, jf. premiss (6), hadde valgte leverandør angitt andelen biler som oppfylte miljøklasse 2 innenfor bilgruppene E, C, og S til henholdsvis 53 %, 92 % og 76 %. I et bilag til tilbudet, kalt *"Miljødata"*, var imidlertid kun 5 av 19 biler innenfor disse bilgruppene klassifisert med eurostandard 5. De øvrige var oppgitt med eurostandard 4, som stiller lempeligere krav til utslipp. Kun 2 av de 5 bilene klassifisert med eurostandard 5 var opplyst å ha CO₂-utslipp under 120 gram; én i gruppe C og én i gruppe S.
- (12) Fra klagers tilbud gjengis også utfyllingen av tabellen i punkt A.3.3.1 *"Tilgjengelighet"* (tabell A.5), jf. premiss (7):

<i>Utleiesteder</i>		<i>Antall kjøretøy</i>	
	<i>Klasse E</i>	<i>Klasse C</i>	<i>Klasse S</i>
<i>Alta</i>	<i>11</i>	<i>16</i>	<i>32</i>
<i>Hammerfest</i>	<i>5</i>	<i>19</i>	<i>15</i>
<i>Vadsø</i>	<i>3</i>	<i>10</i>	<i>10</i>

<i>Kirkenes</i>	<i>7</i>	<i>15</i>	<i>25</i>
<i>Totalt i Finnmark</i>	<i>26</i>	<i>60</i>	<i>82</i>
<i>Bardufoss</i>	<i>16</i>	<i>31</i>	<i>17</i>
<i>Bergen</i>	<i>84</i>	<i>51</i>	<i>90</i>
<i>Gardermoen</i>	<i>46</i>	<i>48</i>	<i>85</i>
<i>Tromsø</i>	<i>14</i>	<i>13</i>	<i>38</i>
<i>Oslo S</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>18</i>
<i>Narvik</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>4</i>
<i>Totalt egneide stasjoner</i>	<i>374</i>	<i>249</i>	<i>658</i>
<i>Bodø</i>	<i>20</i>	<i>56</i>	<i>72</i>
<i>Brønnøysund</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>9</i>
<i>Mosjøen</i>	<i>12</i>	<i>18</i>	<i>23</i>
<i>Sandnessjøen</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>15</i>
<i>Totalt i Helgeland</i>	<i>21</i>	<i>31</i>	<i>47</i>
<i>Drammen</i>	<i>52</i>	<i>105</i>	<i>87</i>
<i>Harstad</i>	<i>13</i>	<i>26</i>	<i>27</i>
<i>Molde</i>	<i>9</i>	<i>23</i>	<i>13</i>

<i>Molde AP</i>	<i>7</i>	<i>29</i>	<i>18</i>
<i>Kristiansund</i>	<i>10</i>	<i>23</i>	<i>15</i>
<i>Trondheim</i>	<i>18</i>	<i>35</i>	<i>46</i>
<i>Åndalsnes</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>7</i>
<i>Ålesund</i>	<i>5</i>	<i>17</i>	<i>11</i>
<i>Sunnalsøra</i>	<i>4</i>	<i>10</i>	<i>5</i>
<i>Totalt i Møre og Trøndelag</i>	<i>58</i>	<i>145</i>	<i>115</i>
<i>Namsos</i>	<i>17</i>	<i>26</i>	<i>34</i>
<i>Otta</i>	<i>62</i>	<i>44</i>	<i>29</i>
<i>Sortland</i>	<i>6</i>	<i>11</i>	<i>9</i>
<i>Steinkjer</i>	<i>9</i>	<i>12</i>	<i>14</i>
<i>Svolvær</i>	<i>10</i>	<i>13</i>	<i>7</i>
<i>Ørsta-Volda</i>	<i>5</i>	<i>14</i>	<i>7</i>

- (13) Tildelingsbeslutningen ble meddelt tilbyderne 2. november 2011. Vedlagt tildelingsmeddelelsen var også evalueringsrapporten. Vedrørende pris var det blant annet opplyst:

"For å eliminere forskjeller som oppstår i ark 1, på grunn av at en bil mangler i flåten til en tilbyder settes samme bil til 0 i de andre tilbudene. Dette er mest rettferdig siden det er om å gjøre å få lavest mulig forholdstall."

- (14) Når det gjaldt vurderingen av klagers tilbud under tildelingskriteriet *"Tilgjengelighet, service og oppfølging"* var det vedrørende tilgjengelighet lagt til grunn at klager hadde tilbudt *"29 utleiesteder i kjerneområdet med 1281 biler"*.
- (15) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser ved brev av 15. november 2011. Fra klagen gjengis følgende:

"Spørsmål

Hertz anmoder om svar på hvorfor månedsprisene vektes med mer enn 47 % når månedsleie utgjorde under 2 % av totalt antall transaksjoner i 2010?

(...)

Hertz bestrider at det kan være korrekt å gi månedsleiene en effektiv vektning som overstiger 47 % av prisbildet. For at månedspriser og weekendprisene skal kunne vektes sammen med døgnprisene må månedsprisene deles på 30 og weekendprisen på 3. Den vektningen som FKN har lagt opp til innebærer at FKN må betale vesentlig mer på volumleiene, og FKN har således ikke hensyntatt og vektet pristilbudet på en korrekt måte."

- (16) Hver av de innklagede fylkeskommunene inngikk separate, likelydende kontrakter med valgte leverandør i tidsrommet 7. desember 2011 til 22. desember 2011.

Anførsler:

Klagers anførsler:

Weekend- og månedsleie

- (17) Innklagede har ikke evaluert pristilbudene i henhold til opplysningene gitt i konkurransegrunnlaget.
- (18) Månedspriser er gitt en effektiv vektning på 47 %. For at månedspriser og weekendpriser skulle kunne vektes sammen med døgnprisene må månedsprisene deles på 30 og weekendprisen på 3. Evalueringsmetoden benyttet av innklagede har ført til et uriktig resultat, og forskjellsbehandling av tilbyderne.

Kjøretøypark

- (19) Innklagede har brutt regelverket ved at relevante forskjeller mellom tilbudene ikke er gjenspeilet i tildelingsevalueringen. Valgte leverandør har, i motsetning til klager, ikke tilbudt biler innenfor alle de kategoriene som var etterspurt i prisskjemaet. Dette har imidlertid ikke fått følger for evalueringen.

Utslippskrav

- (20) Innklagede har lagt feil faktum til grunn ved evalueringen av valgte leverandørs tilbud når det gjelder andel av tilbudte kjøretøy som oppfyller miljøklasse 2. Valgte leverandør har her blitt vurdert til å ha en oppfylleelsesgrad på 92 % for bilgruppe C, til tross for at det innen denne gruppen kun er tilbudt én modell som oppfyller miljøkravene. I bilgruppe S har valgte leverandør ikke tilbudt biler som oppfyller miljøkravene, men er vurdert til en oppfylleelsesgrad på 76 %.

Dekningsgrad

- (21) Innklagede har lagt feil faktum til grunn ved vurderingen av valgte leverandørs dekning av hybrid- og el-biler. Valgte leverandør står oppført med hybridbiler på en rekke stasjoner, der klager etter egne undersøkelser har avdekket at valgte leverandør ikke har de angitte bilene stasjonert.

- (22) Det stilles spørsmål ved om innklagede har sammenholdt tabellene i punkt A.3.3.1 "*Tilgjengelighet*" (tabell A.5) og tabellen i punkt A.3.2 "*Tildelingskriteriet miljø*" (tabell A.3). Det synes som om evalueringen er basert på uriktige premisser med bakgrunn i dette.

Antall biler

- (23) Innklagede har lagt til grunn uriktig antall biler ved vurderingen av klagers tilbud. Det vises til at klager har tilbudt 2 717 biler i gruppene E, C og S, hvorav 2 312 biler i kjerneområdene. Innklagede har i evalueringen lagt til grunn at klager har tilbudt 1 281 biler.

Antall utleiesteder

- (24) Tildelingsevalueringen er også beheftet med feil når det gjelder antall utleiesteder i kjerneområdene. Klager har flere utleiesteder enn valgte leverandør, men har fått dårligere uttelling i evalueringen.

For øvrig

- (25) Klager har også fremmet enkelte anførsler knyttet til innklagedes vurdering av tilbudet fra konkurransens tredje tilbyder – Avis. Ettersom disse angår tilsvarende forhold som for valgte leverandørs tilbud, er anførslene av saksfremstillingshensyn utelatt fra saken. Klager har også kommentert en rekke forhold i saken i form av spørsmål. Klagenemnda oppfatter ikke disse spørsmålene som anførsler det ønskes at nemnda skal ta stilling til, og ser ikke grunn til å gå nærmere inn på disse.

Innklagedes anførsler:

Weekend- og månedsleie

- (26) Prisskjemaet fører ikke til en uforholdsmessig høy vektning av weekend- og månedsleie. Innklagede har basert evalueringen på tilbydernes utfylling av prisskjemaet. Utfyllingen av dette var forklart i konkurransegrunnlaget. Her fremgikk det at innklagede ikke ville foreta skjønnsmessige vurderinger.

Kjøretøypark

- (27) Innklagede verken kunne eller skulle vektlegge at valgte leverandør ikke tilbød hybrid- eller elbiler i gruppe C. Valgte leverandør tilbød biler innenfor alle hovedklassene i prisskjemaet, og oppfylte dermed minstekravene til bilpark. Det var ikke oppstilt krav om at det måtte tilbys biler innenfor hver enkeltgruppe. Det var heller ikke lagt opp til, eller kommunisert, at manglende levering innenfor enkeltgrupper skulle ha innvirkning i tildelingsevalueringen.

Utslippskrav

- (28) Når det gjelder andelen biler som oppfyller de ulike miljøkravene, har innklagede lagt tilbudsopplysningene til grunn for evalueringen. Både miljøkriteriene og evalueringsmodellen var godt forklart, og det ble ikke mottatt spørsmål knyttet til dette under konkurransen. Ettersom tilbyderne oppnådde forholdsvis like poengsummer ved

evalueringen av kriteriet, var det heller ingen foranledning til å stille spørsmål ved om tilbudene var riktig utfylt på dette punkt.

Dekningsgrad

- (29) Også ved evalueringen av dekningsgraden for hybrid- og el-biler har innklagede kun lagt tilbudsopplysningene til grunn. Tilbudene må forstås slik at tilbyderne forplikter seg til å ha den tilbudte dekningen, og eventuelle avvik fra dette må håndteres under kontrakten med valgte leverandør.

Antall biler og utleiesteder

- (30) Hva angår antall biler og leiestasjoner, ble tilbudene i henhold til konkurransegrunnlaget vurdert på bakgrunn av utfyllingen av tabell A.5. Innklagede forstod klagers tilbud slik at feltene uthevet av klager, eksempelvis "*Totalt i Finnmark*", skulle forstås som mellomregninger. Derfor er kun tallene på de leiestedene som er nevnt med navn inkludert i utregningen, og antall biler ble summert til 1281. Denne korreksjonen ble gjort i medhold av forskriften § 21-3 om retting av åpenbare feil. Det påpekes at korreksjonen ikke har hatt betydning for rangeringen av klagers tilbud mot valgte leverandørs.

Klagenemndas vurdering:

- (31) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder en rammeavtale for leie av personbiler, varebiler og minibusser, som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi var estimert til 18 – 22 000 000. Rammeavtalens varighet var 2 år med mulighet for 1+1 års prolongering. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr 402 del I og III, jf. forskriftens §§ 2-1 og 2-2.

Weekend- og månedsleie

- (32) Klager har anført at innklagede har brutt regelverket ved evalueringen av tildelingskriteriet pris. Det vises til at evalueringsmetoden benyttet av innklagede har ført til at prisene for weekend- og månedsleie har fått uforholdsmessig høy vekt sammenlignet med det som var kommunisert i konkurransegrunnlaget.
- (33) I prisskjemaet skulle tilbyderne fylle ut priser innenfor 6 kategorier for hver tilbudte bil, jf. premiss (4). Det var ikke uttrykkelig angitt om det var pris for hvert døgn, eller for hele leieperioden som skulle fylles inn for de ulike kategoriene.
- (34) I klagers pristilbud var det angitt pris pr. leiedøgn for fire av seks kategorier. For de to siste kategoriene, weekend- og månedsleie, har klager fylt inn pris for hele perioden, altså for en hel weekend og en hel måned. Klager forstod altså prisskjemaet på den måten at pris per leiedøgn skulle angis for de kategoriene hvor leieperioden ville kunne variere, men at det var totalprisen som skulle oppgis for de leieperiodene som relaterte seg til en bestemt periode. Umiddelbart er en slik forståelse av prisskjemaet naturlig. Måten prisskjemaet var utformet på gjør det likevel klart at det for samtlige kategorier var døgnprisen som var etterspurt, selv om dette med fordel kunne vært uttrykt klarere. Under tilbudskonferansen 4. oktober 2011 ble det også bekreftet at pris skulle inngis pr dag, jf. premiss (8).

- (35) Prisskjemaet var et elektronisk regneark der utregningsformlene var innlagt. Pris for hver enkelt kategori ble multiplisert med den angitte vekten, og kategoriene ble deretter summert. Når klager oppgav en fastpris for hele måneden, utgjorde kategorien månedsleie 47 % av den totale prisen i klagers tilbud. Ettersom månedsleien kun skulle telle 5 % i utregningen av pris, er det klart at det var prisen per døgn som var etterspurt også for månedsleie og weekendleie.
- (36) Problemet er altså ikke at evalueringen fører til at prisene for weekend- og månedsleie tillegges uforholdsmessig stor betydning, men at klager gjorde en feil ved utfyllingen av prisskjemaet som fikk denne konsekvensen.
- (37) Av forskriften § 21-1 (3) følger det at: *"Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilen skal rettes. Andre åpenbare feil vurderes etter regelen i § 20-13 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet)."*
- (38) Ut fra sammenhengen mellom klagers tilbudte priser er det klart at klager hadde angitt pris pr. leiedøgn ved de første fire kategoriene, og pris pr. weekend/måned, ved de to siste. Slik prisskjemaet var utformet er dette en åpenbar feil. Det er også utvilsomt hvordan feilen skulle vært rettet, ved å dividere de angitte prisene i nevnte kategorier, med henholdsvis 3 dager og 30 dager. Klager gjorde også innklagede oppmerksom på dette i klagen til klagenemnda, som ble meddelt innklagede før kontraktsinngåelse med valgte leverandør, jf. premiss (15). Selv om dette ble presentert som en feil ved evalueringsmodellen, ble innklagede gjort oppmerksom på forholdet, som til dels var forårsaket av prisskjemaets utforming. På dette grunnlag skulle innklagede ha rettet klagers tilbudspriser for de to kategoriene.
- (39) Innklagede har derfor brutt forskriften § 21-1 (3) ved ikke å rette de åpenbare feilene i klagers prisskjema.

Kjøretøypark

- (40) Klager har anført at innklagede har brutt regelverket ved ikke å ta hensyn til at klager har tilbudt kjøretøy innen alle de forespurte bilgruppene, i motsetning til valgte leverandør.
- (41) Valgte leverandør hadde tilbudt biler innenfor alle hovedklassene i prisskjemaet, og oppfylte derfor minstekravet som var satt til bilpark. Det var ikke oppstilt krav i konkurransegrunnlaget om hvilke biler som skulle tilbys ut over dette. Det var heller ikke kommunisert at utvalget i bilparken ville gi uttelling i tildelingsevalueringen. Klagers anførsel kan på dette grunnlag ikke føre frem.

Utslippskrav

- (42) Klager har også anført at innklagede har lagt feil faktum til grunn ved evalueringen av tilbudene når det gjelder andelen av tilbudte kjøretøy som oppfylte nærmere utslippskrav. Det vises til at valgte leverandørs tilbudsopplysninger ikke stemmer med de faktiske utslippene på de tilbudte bilene.
- (43) Tildelingskriteriet *"Miljø"*, skulle på dette punkt vurderes ut fra tilbydernes angivelse av hvilken andel biler som oppfylte miljøklasse 1 og 2. For miljøklasse 2 skulle det oppgis

samlet antall biler innenfor bilgruppe E, C og S, og antall biler innenfor hver gruppe som oppfylte det definerte miljøkravet.

- (44) I valgte leverandørs tilbud fremgår det at andelen kjøretøy som oppfyller miljøkrav 2 er henholdsvis 53, 92 og 75 prosent for gruppene E, C og S. Innklagede forklarer at tilbydernes utfylling av dette punktet er lagt til grunn i evalueringen. Det fremheves også at forskjellene i poenguttelling mellom tilbyderne ikke var påfallende store, og at det dermed ikke var grunnlag for å stille spørsmål ved om tilbudsopplysningene var korrekte, eller be om ytterligere dokumentasjon.
- (45) Innklagede må som utgangspunkt kunne legge til grunn de opplysningene som fremgår av tilbudene. Det gjelder heller ingen plikt til å kontrollere disse opplysningene, med mindre det foreligger forhold eller opplysninger som gir spesiell foranledning for kontroll, jf. blant annet klagenemndas sak 2009/270. I foreliggende sak ble imidlertid innklagede av klager gjort oppmerksom på diskrepanser i valgte leverandørs tilbud. Valgte leverandør hadde vedlagt et bilag kalt "*Miljødata*", som inneholdt opplysninger om både CO₂-utslipp og eurostandard for valgte leverandørs bilpark. For bilgruppene E, C og S var det her oppgitt 19 bilmodeller. Kun fem av disse var angitt med eurostandard 5, og av disse fem hadde kun to biler CO₂-utslipp under 120 gram, jf. kravene til miljøklasse 2.
- (46) Valgte leverandørs tilbud inneholder med dette en uklarhet, som innklagede skulle vurdert i relasjon til avvisningsregelen i § 20-13 (1) bokstav f. Klager har ikke anført at valgte leverandørs tilbud på bakgrunn av dette skulle ha vært avvist, og klagenemnda tar følgelig ikke stilling til hvordan uklarheten måtte bedømmes.

Dekningsgrad

- (47) Klager har også anført at innklagede har lagt feil faktum til grunn for vurderingen av valgte leverandørs dekning av hybrid- og el-biler. Det vises til at valgte leverandør står oppført med hybridbiler på en rekke stasjoner, der klager etter egne undersøkelser har avdekket at valgte leverandør ikke har de angitte bilene posisjonert.
- (48) Tilgjengeligheten av hybrid og el-biler var tillagt 30 % vekt under tildelingskriteriet "*Miljø*". Valgte leverandør hadde i sitt tilbud angitt at det ville tilbys hybridbiler ved samtlige av de tilbudte utleiestedene.
- (49) Innklagede forstod tilbudet som at valgte leverandør forpliktet seg til å tilby slik utstasjonering av hybridbiler. Klagenemnda er enig i innklagedes forståelse av tilbudet på dette punkt. Uavhengig av om valgte leverandør hadde slik utstasjonering på tilbudstidspunktet, forpliktet man seg til å levere dette under kontrakten. Det foreligger dermed ikke grunnlag for at innklagede har lagt feil faktum til grunn ved evalueringen av tilgjengeligheten av hybrid- og el-biler. Klagers anførsel fører ikke frem.
- (50) Klager har også stilt spørsmål ved om innklagede har sammenholdt tabellene i punkt A.3.3.1 "*Tilgjengelighet*" (tabell A.5) og tabellen i punkt A.3.2 "*Tildelingskriteriet miljø*" (tabell A.3), og antydte at evalueringen er basert på uriktige premisser med bakgrunn i dette. Anførselen er ikke utdypet, og avvises som for vag til at den er hensiktsmessig å behandle, jf. klagenemndsforordningen §§ 6 og 9.

Antall biler og utleiesteder

- (51) Klager anfører at innklagede har lagt til grunn uriktig antall tilbudte biler ved vurderingen av klagers tilbud. Det vises til at klager har tilbudt 2 717 biler i gruppene E, C og S, og med 2 312 biler i kjerneområdene. Innklagede har lagt til grunn at klager har tilbudt 1 281 biler.
- (52) Under tildelingskriteriet "*Tilgjengelighet, service og oppfølging*" skulle tilgjengelighet evalueres på bakgrunn av en tabell (A.5) inntatt i A.3.3.1. Tilbyderne skulle her fylle ut hvilke utleiesteder de hadde, og antall kjøretøy innenfor bilgruppene E, C og S tilbudt ved disse stedene.
- (53) Klagers utfylling av tabellen i konkurransegrunnlaget punkt A.5 er gjengitt ovenfor i premiss (12). Innklagede har forklart at klagers utfylling av denne tabellen ble forstått som at de uthevede delsummene, eksempelvis "*Totalt i Finnmark*", ikke skulle tas med. I vurderingen ble derfor kun antallet biler tilknyttet konkrete stedsnavn summert og lagt til grunn for evalueringen. Innklagede har forklart at dette ble gjort med hjemmel i forskriften § 21-1 (3) om retting av åpenbare feil. Vilåårene for retting etter denne bestemmelsen er imidlertid ikke oppfylt, fordi det uansett ikke er "*utvilsomt*" hvordan feilene skulle rettes.
- (54) Ut fra klagers utfylling av tabell A.5 var det ikke klart hvor mange biler klager tilbød innenfor de tre bilgruppene, og ved hvilke stasjoner. Enkelte av de uthevede feltene fremstår naturlig som summeringer, og andre kan ikke være summeringer ut fra tallmaterialet. Til dette kommer at antallet biler ikke stemte med det som var oppgitt innenfor de samme bilgruppene ved klagers besvarelse av miljøkriteriet.
- (55) Ved evalueringen av tilbud utøver oppdragsgiver et skjønn som i begrenset grad kan overprøves rettslig. Det følger av alminnelige tolkningsregler at uklarheter i tilbudet skal gå utover tilbyder. På grunn av uklarheten i klagers tilbud på dette punkt medregnet innklagede kun utleiestedene som klager hadde angitt ved konkrete stedsnavn. For å kunne sammenligne klagers tilbud med de øvrige måtte innklagede, innenfor rammen av det innkjøpsfaglige skjønnet, kunne legge til grunn det minst fordelaktige tolkningsalternativet for klager. Klagers anførsel fører derfor ikke frem.
- (56) Det samme gjelder klagers anførsel om at tildelingsevalueringen er beheftet med feil når det gjelder antall tilbudte utleiesteder i kjerneområdene. Som følge av klagers uklare utfylling av tabell A.5, som tildelingskriteriet skulle vurderes på grunnlag av, kunne innklagede legge til grunn det minst fordelaktige tolkningsalternativet for klager. Klagers anførsel fører ikke frem.

Konklusjon:

Innklagede har brutt forskriften § 21-1 (3) ved ikke å rette en åpenbar feil i klagers tilbud når det gjaldt prisen for weekend- og månedsleie.

Klagers øvrige anførsler har ikke ført fram.

Bergen, 19. august 2013

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Tone Kleven